

Vergaderjaar 2024–2025

36 708

Toeslagen

Nr. 15

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 april 2025

Bij het laatste commissiedebat over de voortgang van de hersteloperatie toeslagen op 27 maart jl. heb ik uw Kamer toegezegd om voor het meireces met een heroverweging ten aanzien van een bestuurlijk kopstuk hersteloperatie te komen. De commissie Van Dam heeft geconstateerd dat de regie op onderdelen van de hersteloperatie sterker kan en adviseert daarom een bestuurlijk kopstuk aan te stellen. Met deze brief informeer ik u over het standpunt van het kabinet ten aanzien van dit advies en licht ik de keuze toe om in plaats daarvan te kiezen voor gerichte versterking binnen de bestaande ministeriële structuur.

Eerder heb ik in de kabinetsreactie¹ aangegeven dat de primaire verantwoordelijkheid om de hersteloperatie in goede banen te leiden ligt bij het kabinet. Als de Staatssecretaris voor Herstel en Toeslagen ben ik aangesteld om regie te voeren op de hersteloperatie en intensief contact te onderhouden met alle betrokken partners. Daarbij ben ik als bewindspersoon politiek verantwoordelijk en aanspreekbaar in de Kamer. Ik word hierin ondersteund en gevoed door onder meer een programma-directoraat-generaal gericht op de coördinatie van de hersteloperatie, de oudercommissie en door de Inspectie belastingen, toeslagen en douane. Dit is door mijn voorganger eerder met uw Kamer gedeeld in reactie op de motie «vertrouwd gezicht» (Kamerstuk 35 510, nr. 129).²

Het herstelproces is complex, met meerdere betrokken partijen en opgebouwde kennis binnen het ministerie en uitvoeringsorganisaties. In lijn met het advies van de commissie van Dam wil het kabinet overzicht, slagkracht en menselijkheid vergroten en tegelijkertijd geen groot-scheepse herstructurering doorvoeren, zoals bestuurlijke lagen introduceren of organisatorische of juridische herinrichting doorvoeren. Daarnaast kennen de vraagstukken die voortvloeien uit de kabinetsreactie

¹ Kamerstuk 36 708, nr. 1

² Kamerstuk 31 066, nr. 1323

op het rapport van de commissie een grote diversiteit, van beleidsontwikkeling tot uitvoeringsregie.

Het kabinet kiest daarom voor *gerichte versterking* van bestaande organisaties, processen, samenwerking en menskracht binnen de herstelketen. Ten aanzien van de door de commissie aanbevolen versterking van de regievoering spelen hierbij twee grote vraagstukken: het bieden van integrale ondersteuning en de vereiste opschaling en uitvoering van de schaderoute van de Stichting (Gelijk)waardig Herstel. Twee thema's die een andere benadering vragen. Vanzelfsprekend staat het belang van ouders en kinderen daarbij steeds centraal.

Bestuurlijk regisseur integrale ondersteuning

De commissie Van Dam adviseert de brede ondersteuning door gemeenten te harmoniseren. Het kabinet wil toe naar integrale ondersteuning waar de verschillende ketenpartners en belanghebbenden – waaronder Rijksoverheid, gemeenten, uitvoeringsorganisaties, ouders en kinderen en jongeren – gezamenlijk zorg voor dragen.

Het overkoepelende doel van de integrale ondersteuning is het bieden van tijdige, samenhangende en mensgerichte hulp. Focuspunten hierbij zijn de naar schatting 2.000–3.000 gezinnen die al vóór of als gevolg van de toeslagenaffaire de regie over hun leven zijn kwijtgeraakt en harmonisatie van de brede ondersteuning. Daarnaast is specifieke aandacht nodig voor nazorg, dat onder andere erkenning, mentaal welzijn, emotioneel herstel en toekomstperspectief van ouders en jongeren omvat.

Het kabinet is voornemens om een bestuurlijk regisseur integrale ondersteuning aan te stellen die de opdracht krijgt om in een regisserende en verbindende rol bij te dragen aan de verbetering van de uitvoering van de integrale ondersteuning binnen de hersteloperatie. Vanuit een onafhankelijke positie verbindt hij/zij de verschillende ketenpartners en belanghebbenden en houdt daarbij scherp in het oog of de uitvoering in de praktijk recht doet aan de uitgangspunten van tijdigheid, samenhang, rechtsgelijkheid, uitlegbaarheid en maatwerk. Verder draagt de bestuurlijk regisseur bij aan een zorgvuldig en breed gedragen voorstel voor overgang van de brede ondersteuning naar reguliere gemeentelijke en landelijke voorzieningen.

Samenwerkingsrelatie Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH)

De ambitie van het kabinet is dat de SGH-route zo snel mogelijk opschaaft, op een wijze die uitlegbaar is naar de ouders en de samenleving en waarbij het verhaal van de ouder centraal staat. Helaas slaagt de Stichting er niet in om op te schalen. Onlangs is er opnieuw een impasse ontstaan door een verschil van inzicht over de voorwaarden die nodig zijn voor een succesvolle uitvoering, opschaling en afwikkeling van de SGH-route.

Uw Kamer is eerder deze maand geïnformeerd over het besluit een tijdelijke regeringscommissaris aan te stellen die door middel van een advies aan het kabinet de voorwaarden vaststelt voor een werkzame en duurzame samenwerkingsrelatie tussen het Ministerie van Financiën en SGH voor de vereiste opschaling en uitvoering van de aanvullende schaderoute door SGH. Zoals bekend heeft mevrouw Sorgdrager zich helaas genoodzaakt gevoeld de opdracht hiertoe terug te geven.

Het kabinet blijft van mening dat de impasse tussen het ministerie en de SGH te doorbreken is, door hiervoor een tijdelijke gezant aan te stellen. Ik beraad mij momenteel op de ontstane situatie, waarbij uw Kamer er

vanuit mag gaan dat alle inzet erop is gericht om gedupeerde ouders en hun gezin zo snel mogelijk het onrecht voorbij te helpen.

Tot slot

Bij de volgende Voortgangsrapportage Hersteloperatie toeslagen informeer ik uw Kamer opnieuw over de meest actuele stand van zaken aangaande de voortgang van de hersteloperatie. Deze Voortgangsrapportage wordt kort voor het zomerreces aan uw Kamer aangeboden. Hierbij zal ik uw Kamer ook informeren over het overgangspad naar een vereenvoudigd schadestelsel (motie Van Eijk/Vijlbrief (Kamerstuk 31 066, nr. 1486)).

De Staatssecretaris van Financiën,
S.Th.P.H. Palmen